

Delårsrapport mars nämnder 2023

Förskolenämnden

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Väsentlig styrinformation till kommunledningen.....	4
2.1	Verksamhetens utveckling	4
2.1.1	Mått/nyckeltal som beskriver verksamhetens utveckling...	4
2.1.2	Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling	7
2.2	Kommunfullmäktiges budgetmål	7
3	Övrig uppföljning till kommunledningen.....	10
3.1	Utveckling inom personalområdet.....	10
3.1.1	Mått/nyckeltal som beskriver utvecklingen ur ett HR-perspektiv.....	10
3.1.2	Analys av situationen inom HR-området.....	10
3.1.3	Systematiskt arbetsmiljöarbete.....	11
3.2	Ekonomisk uppföljning	12
3.2.1	Utfall till och med perioden	12
3.2.2	Prognos.....	12
3.3	Uppföljning av budgetavvikelser	13
3.4	Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag	13
3.4.1	Åtgärder kopplade till energiförsörjningen	13
4	Styrinformation till nämnden.....	15
4.1	Uppföljning och redovisning av uppdrag	15
4.2	Uppföljning av KF/KS-uppdrag.....	15
4.3	Uppföljning av nämndens uppdrag	19

1 Sammanfattning

Första kvartalet 2023 påverkas av det ekonomiska läget och inflationen i samhället. Förskolenämnden hade redan vid årets början behov av att effektivisera verksamheten då stadens ramtilldelning för 2023 inte skulle täcka kostnadsökningar av löner och priser. Vid kommunfullmäktiges sammanträde den 23 mars i år beslutades om att tillföra nämnden ytterligare 60 miljoner kronor för att förstärka verksamheten under året.

Nämnden redovisar för perioden en negativ avvikelse mot budget om 31,1 miljoner kronor (mkr). Det negativa resultatet beror dels på investeringsrelaterade driftskostnader om 17,4 mkr, vilka kommer att hemställas, dels ökade kostnader för personal samt lokaler. Enligt Göteborgs stads regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning ska åtgärder tas fram vid negativt resultat. Förvaltningen har påbörjat arbetet med åtgärder.

Nämndens bedömning är att tilläggsbudgeten om 60 mkr, reglering av investeringsrelaterade driftskostnader samt pågående arbete med åtgärdsplaner för budget i balans, innebär att förskolenämnden lämnar en nollprognos för helår 2023. Nämnden kommer att följa utvecklingen noga i relation till de förändrade ekonomiska förutsättningarna för att säkerställa att kvaliteten i verksamheten kan bibehållas.

Både vårdnadshavar- samt medarbetarenkäten visar goda resultat. Vårdnadshavarna är fortsatt nöjda med den kommunala förskolan och den pedagogiska omsorgen och ger helhetsomdömet 4,25 av 5. Förvaltningens resultat för hållbart medarbetarengagemang (HME) i medarbetarenkäten visar på 81, vilket är högre än resultatet och målvärdet för Göteborg Stads (79 respektive 80).

Frisknärvaron för medarbetare och chefer inom förvaltningen har ökat under inledningen av året. Sjukfrånvaron har minskat med 4,7 procentenheter jämfört med motsvarande period föregående år, en period som präglades av hög sjukfrånvaro på grund av pandemin. Det finns en indikation på en ökad omställning av personal, vilket betyder att förvaltningen kan behöva omfördela medarbetare inom verksamheten. I delar av staden är det en minskad efterfrågan på förskoleplatser som ligger till grund, men även de förändrade ekonomiska förutsättningarna kan förklara att personal behöver sättas i omställning.

Utifrån kommunfullmäktiges budget har planering och arbete påbörjats för att omhänderta tilldelade mål och uppdrag. Inom förvaltningen pågår arbete för att koppla samman de cirka 30 program och planer som berör nämnden till den planering som är beslutad.

2 Väsentlig styrinformation till kommunledningen

Under detta avsnitt redovisas styrinformation som nämnden bedömer är väsentlig som ett underlag för stadsledningskontorets samlade rapportering till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

I avsnittet redovisas även utvecklingen av ett antal mått/nyckeltal som i första hand utgår från effekter för de verksamheten är till för. Tillsammans med mått över volym- personal- samt kostnadsutveckling avser de ge en beskrivning av verksamhetens utveckling.

2.1 Verksamhetens utveckling

2.1.1 Mått/nyckeltal som beskriver verksamhetens utveckling

Effektmått och övriga mått/nyckeltal

Mått/nyckeltal	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall perioden 2023	Prognos helår 2023
Andel barn 1-5 år inskrivna i verksamhet av befolkningen (%)	84,8	84,1	72,2	84,2
Antal barn 1-5 år inskrivna i verksamhet av befolkningen	29 675	29 314	30 463	29 432
-varav i pedagogisk omsorg	489	393	351	350
Andel barn 3-5 år inskrivna i verksamhet av befolkningen (%)	95,5	95,3	93,7	95,5
Antal barn 3-5 år inskrivna i verksamhet av befolkningen	19 111	18 770	18 553	18 845
Andel barn 1-5 år boende i Göteborg inskrivna i kommunal verksamhet (%)	82,8	82,8	83,6	82,8
Andel barn 1-5 år boende i Göteborg inskrivna i fristående verksamhet (%)	17,2	17,2	16,4	17,2
Andel utbildad personal (%)	84,3	83,8	83,8	84,3
-varav andel förskollärare med legitimation (%)	39,6	37,2	36,1	36,5
Antal barn per heltid	4,9	4,8	5,1	4,9

Andel barn inskrivna i verksamhet av befolkningen avser oktober respektive år. Antal barn inskrivna i verksamhet avser ett medelvärde av mars/oktober för helår. Utbildad personal samt antal barn per heltid avser oktober samt mars för perioden.

Volym-, intäkts- och kostnadsutveckling

Mått	Utfall perioden jämfört med	Prognos helår jämfört med helår föregående år
------	-----------------------------	---

	samma period föregående år	
Förändring av antal göteborgsbarn i förskoleverksamhet (%)	0,4	0,4
Nettokostnadsutveckling (%)	11,1	4,3
Personalvolymsutveckling (%)	4,2	3,9

Prognos helår förändring (%) antal göteborgsbarn i förskoleverksamhet avser medel utfall mars/prognos oktober 2023.

Andelen barn i befolkningen, i verksamhet, prognostiseras öka något för helår 2023 jämfört med 2022. Detta antas utifrån att befolkningen kommer att öka i åldern 3-5 år, den åldersgrupp som i högre grad är inskriven i verksamhet. Samtidigt förväntas antalet 1-åringar minska.

Andel barn 1-5 år inskrivna i verksamhet av befolkning är 72,2 procent i mars. Endast fyra procent av barnen som är ett år är inskrivna i verksamhet i mars, jämfört med 47,3 procent inskrivna ettåringar oktober 2022. Detta är en säsongsvariation och andelen ettåringar ökar succesivt under året i takt med att barnen blir äldre och skolas in i verksamheten.

Andel barn 3-5 år inskrivna i verksamhet av befolkningen är för perioden 93,7 procent och förväntas öka till 95,5 för helåret. Åldersgruppen påverkas inte i lika stor utsträckning av säsongsvariationen eftersom majoriteten av 3-åringar redan befinner sig i verksamhet.

Trenden med färre barn i både kommunal och fristående pedagogisk omsorg håller i sig. Antal barn i pedagogisk omsorg prognostiseras för helåret ligga i paritet med perioden men vara lägre jämfört med 2022.

Andelen utbildad personal (barnskötare och förskollärare) är för perioden 83,8 procent vilket är det samma som i oktober 2022. Andelen legitimerade förskollärare har minskat med 1,1 procentenheter till 36,1 procent. Andelen barnskötare har ökat med motsvarande från 46,6 till 47,7 procent, vilket innebär att andelen utbildad personal är oförändrad för förvaltningen som helhet.

Antal tillsvidareanställda medarbetare med befattning förskollärare som är utan legitimation har ökat med 21 medarbetare till 115 av totalt 5660 anställda, varav 2046 förskollärare med legitimation från oktober 2022 till mars 2023. En förklaring kan vara nyanställningar av nyutexaminerade förskollärare som ännu ej fått ut sin legitimation. Förvaltningen arbetar med att säkerställa att samtliga förskollärare beviljas legitimation. Förvaltningen förväntas ligga på samma antal legitimerade förskollärare som vid mätningen oktober 2022 då legitimationerna utfärdats av Skolverket.

För måttet antal barn per heltid är utfallet för perioden 5,1 och prognosen för helåret är 4,9. Utfallet för perioden speglar den säsongsvariation verksamheten har där 6-åringar finns i verksamheten under vårterminen samt att barnen i verksamhet som grupp blivit äldre. Prognos helår 2023 avser oktober då antalet barn är färre jämfört med våren. Nyckeltalet ingår i den nationella statistiken och rapporteras till SCB (Statistiska centralbyrån) varje höst.

För perioden har samtliga barn erbjudits plats inom fyra månader enligt Skollagens krav (kap 8 §14).

Årets vårdnadshavarenkät visar att vårdnadshavarna är fortsatt nöjda med den kommunala förskolan och den pedagogiska omsorgen och ger helhetsomdömet 4,25 av 5. Svarsfrekvensen på 59 procent är en ökning med 5 procentenheter från föregående år. Inom samtliga frågeområden har resultatet ökat eller ligger i nivå

med föregående år. Vårdnadshavarna är framför allt nöjda med trygghet och trivsel, men även frågor som rör utveckling och lärande, barns inflytande och delaktighet samt samarbete förskola och hem som fått ett bättre resultat än föregående år.

Måttet *förändringar av antalet göteborgsbarn* visar förändringen av antalet barn som är inskrivna i verksamhet jämfört med samma period föregående år. Utfallet för perioden jämfört med mars 2022 är en ökning med 0,4 procent och prognosen för helåret är detsamma. Prognosen är att antalet barn boende i Göteborg som deltar i verksamhet 2023 kommer vara i stort det samma som föregående år. Dock prognostiseras andelen barn boende i Göteborg i förskoleverksamhet öka något då det förväntas bli fler barn i åldern 3-5 år, vilket i högre grad deltar i verksamhet. Detta indikerar att antalet barn som deltar i förskoleverksamhet i Göteborg hittills är relativt stabilt och, utifrån nuvarande prognos, inte förväntas förändras nämnvärt under det kommande året.

Nämndens budget för 2023 tillåter en nettokostnadsutveckling jämfört med 2022 på 2,8 procent. Nettokostnaden för 2022 är högre än nämndbidrag till följd av ianspråktaget eget kapital om 152 miljoner kronor. Om det ianspråktaga egna kapitalet exkluderas skulle nettokostnadsutvecklingen mellan åren tillåtas vara 6,3 procent.

För perioden är nettokostnadsutvecklingen 11,1 procent. Orsaker till ökningen mellan åren är:

- Löneökningar och ökade personalomkostnader (8%)
- Ökade lokal- och hyreskostnader (5,5%)
 - Investeringsrelaterade driftkostnader uppgår till 17,4 mkr, vilket kommer att hemställas.
- statlig ersättning för sjuklönekostnader 2022 (35 mkr)

Nettokostnadsutvecklingen är i helårsprognosen 4,3 procent. Förklaringen till att nettokostnadsutveckling är högre i perioden än helårsprognosen är att investeringsrelaterade kostnader finns med i utfallet för perioden samt att statliga ersättning för sjuklönekostnader finns med i utfallet för 2022. Nyttjande av eget kapital under 2022 innebar även att kostnaderna medgavs att öka mer än erforderligt.

Personalvolymsutvecklingen visar att antalet årsarbete har ökat med 4,2 procent jämfört med motsvarande period 2022 och sjukfrånvaron för förvaltningen har minskat med 4,7 procentenheter under samma period. Minskningen av sjukfrånvaron förklaras av den höga covid-relaterade korttidsjukfrånvaron under januari 2022 och därmed till viss del ökningen av antalet årsarbetare. Antalet årsarbetare prognostiseras för helåret 2023 öka med 3,9 procent jämfört med 2022.

Sammanfattningsvis visar nyckeltalen för denna period att antalet barn i förskoleverksamhet förväntas förbli stabilt medan nettokostnaderna för förskoleverksamheten förväntas öka, dock inte lika mycket som under den senaste perioden. Antalet årsarbetare inom förskoleverksamheten förväntas öka, men i en lägre takt än under den senaste perioden. Förvaltningen arbetar med omställningar som aktualiseras under senare delen av kvartal två. Förvaltningen följer noga utvecklingen och dess konsekvenser under året.

2.1.2 Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling

Förvaltningen har inga avvikelser att rapportera för perioden.

2.2 Kommunfullmäktiges budgetmål

Hur har nämnder/styrelser tagit sig an målen i kommunfullmäktiges budget 2023?

Utifrån kommunfullmäktiges beslut om budget 2023 som innehåller mål som riktas till nämnder och styrelser beskrivs i följande redogörelse hur förskolenämnden avser omhändertaga målen. Omhändertagandet utgår från intentionerna i kommunfullmäktiges budget men även nämndens egen uppföljning av verksamheten.

Vid beslut om nämndens verksamhetsplan i februari beskrevs nedan omhändertagande för att säkerställa utveckling mot tilldelade mål (protokoll nr 4/2023, § 44 N608-0127/23).

Mål som nämnd är huvudansvarig för:

- Andelen utbildad personal i förskolorna ska öka och vara mer jämnt fördelad över Göteborg

Utifrån att nämnden är huvudansvarig för målet ska förvaltningen utreda möjligheten att utöka samarbete med universitet för att fler ska kunna vidareutbilda sig. Samverkan ska fortsätta med nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning, både för att öka andelen utbildad personal, men även för att bibehålla medarbetare som finns inom verksamheten. Utbildningsinsatser för personal ska fortgå för att erbjuda barnen en rik språkmiljö.

Förvaltningen konstaterar vid uppföljning att få till incitament för att fördela förskollärare mer jämt över staden fortsatt är en utmaning. Ambitionen är att kompetens ska fördelas så jämt som möjligt över staden. Detta sker genom att locka medarbetare att arbeta i socioekonomiskt utsatta områden. Fördelningen ska omhändertas genom att stärka arbetet med strategisk personalplanering samt fortsatt öka flexibiliteten och fördelning av kompetens mer likvärdigt mellan och inom utbildningsområdena.

- Alla förskolor ska hålla hög kvalitet och ge barn en trygg och stimulerande miljö

Som huvudansvarig nämnd omhändertas målet genom att ta fram underlag avseende den fysiska miljön på stadens förskolor. Förvaltningen kommer även fortsatt samverka med berörda nämnder för att möjliggöra en effektiv användning av lokaler.

Utifrån förskolenämndens ansvar för målet kommer förvaltningen även utveckla uppföljning och analys för en ökad likvärdighet mellan förskolorna. En förbättrad styrning inom verksamheten ska möjliggöra för nämnden att rikta resurserna dit de behövs och på så vis vidta åtgärder för att säkerställa kvaliteten på stadens förskolor.

Mål som nämnden berörs av:

- Göteborg ska vara en jämlik och jämställd stad där alla bemöts likvärdigt, får sina mänskliga rättigheter tillgodosedda och ges likvärdiga möjligheter oberoende av kön

- Göteborg ska vara en tillgänglig stad för alla oavsett funktionalitet

Skollag och läroplan anger att värdegrundsarbetet ska genomsyra hela utbildningen och all undervisning. Det innebär bland annat att barn ska få möjlighet att utveckla ett solidariskt, jämlikt och jämställt förhållningssätt. I förskolans kompensatoriska uppdrag ingår det att skapa förutsättningar för alla barn, oavsett kön, bakgrund och förutsättningar, att utvecklas så långt som möjligt.

För att bidra till att Göteborg är en jämlik och jämställd stad ska förvaltningen fortsatt prioritera arbetet med språkutvecklande insatser för barnen i verksamheten utifrån förskoleförvaltningens framtagna språkstrategi. Både generella och riktade insatser för stadens barn krävs. Befintlig organisering ska utvecklas för en ökad styrning och ledning och för att tydligare rikta resurser/insatser inom utbildningsområdena.

Att skapa tillgängliga lärmiljöer så att alla barn kan ta del av utbildning och undervisning oavsett funktionalitet är prioriterat.

- Segregationen i Göteborg ska minska
- Livsvillkoren för Göteborgs invånare ska bli mer jämlika

Förvaltningen konstaterar för 2022 att andelen inskrivna barn fortsatt är lägre i områden med sämre socioekonomiska förutsättningar (högre index) jämfört med andra delar av staden med ett lägre socioekonomiskt index. Genom att förstärka arbetet med uppsökande verksamhet och fortsatt utveckla familjecentrerat arbetssätt i samverkan med andra aktörer ska fler barn ges möjlighet att delta i förskolan. Barn kommer årligen erbjudas plats från och med hösten det år barnet fyller tre i enlighet med lagkravet ”Fler barn i förskola” som träder i kraft från och med hösten 2023. Insatserna bedöms bidra till att livsvillkoren för barnen i staden ska bli mer likvärdiga och på sikt bidra till en minskad segregation.

- Sjukskrivningarna till följd av arbetsrelaterad ohälsa ska minska
- Arbetsmiljön och arbetsvillkoren för Göteborgs stads anställda ska förbättras

För 2022 konstaterar förvaltningen att sjuktalen sjunkit något och hänvisar till att beslutade strategier avseende rehabilitering haft effekt därav ska förvaltningen under året hålla i insatserna för det hälsofrämjande arbetsmiljöarbetet. Genom att fortsatt följa framtagna strategier för arbetsmiljö i chefsleden för att minska sjuktalen, men även genom att öka frisknärvaron med stöd av främjande insatser.

Samtliga chefer ska under året genomgå satsning på Chefoskopet som innebär ett fortsatt fokus på chefers organisatoriska förutsättningar för att stärka chefer i sin roll som ledare och företrädare för verksamheten och arbetsgivaren.

Genom att möjliggöra för att förbättra arbetsvillkoren ska fokus vara på jämställda löner för medarbetarna i organisationen.

- Alla göteborgare ska ha en hälsosam livsmiljö
- Göteborgs klimatavtryck ska kraftigt minska för att vara nära noll senast 2030 i linje med Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram

Förskolenämnden strävar mot målen genom att förvaltningen upprättar en grundstruktur för systematiskt miljöarbete. Nyttjandet av återbrukade möbler ska även öka under året.

- Göteborg stads inköp- och upphandlingsprocesser ska bli mer effektiva och bidra till att nå samtliga hållbarhetsmål

Förskolenämnden strävar mot målet genom fortsatt arbete enligt framtagna rutiner.

Andelen avrop mot ramavtal ska öka under året.

- Göteborgs Stad ska styras transparent och resurseffektivt

För att styra resurser effektivt fortsätter arbetet med att skapa balans i lokalförsörjningen utifrån lokalkostnadsutvecklingen. Det sker även genom att utveckla processen säkra platstillgången och säkerställa processen för enhetssammanslagningar.

3 Övrig uppföljning till kommunledningen

3.1 Utveckling inom personalområdet

3.1.1 Mått/nyckeltal som beskriver utvecklingen ur ett HR-perspektiv

	Aktuell period (ack sedan årets början)	Motsvarande period föregående år	Prognos 2023	Utfall 2022
Antal årsarbetare	1 771,7	1 699,8	6 639,9	6 639,9
Total sjukfrånvaro (%)	11,1	15,8	11	11,2
Antal förvaltningsexterna avgångar, tillsvidareanställda	97	113		
Antal förvaltningsexterna rekryteringar, tillsvidareanställda	213	153		
Förvaltningsextern personalomsättning (%)			10	10

Antal årsarbete har ökat med 4,2 procent jämfört med motsvarande period 2022. Ökning är marginell och ligger i linje med föregående år. En lägre sjukfrånvaro under 2023 på 11,1 procent jämfört med motsvarande period för 2022 på 15,8 procent är en förklaring till att antalet årsarbetare ökat.

Sjukfrånvaron totalt har minskat med 4,7 procentenheter jämfört med motsvarande period 2022. Från 2019 har sjukfrånvaron varit mellan 10,1–15,8 procent på årsbasis. Den kraftiga minskningen av sjukfrånvaro jämfört med motsvarande period föregående år förklaras av den höga covid-relaterade korttidsjukfrånvaron under januari 2022. Den totala sjukfrånvaro under 2023 förväntas minska något utifrån historik, då sjukfrånvaro generellt är lägre under perioden mars till november.

Antal förvaltningsexterna rekryteringar har ökat med cirka 39 procent jämfört med motsvarande period 2022. Ökningen beror delvis på att utbildningsområde Hisingen har haft en högre efterfrågan på platser med ökad rekrytering som följd samt att Sydväst öppnat upp fler flex-avdelningar.

Personalomsättningen har sedan 2020 ökat från 8 procent till 10,6 procent 2022. Det är rimligt att anta att personalomsättningen kommer minska något under 2023 utifrån ökad osäkerhet kring ekonomi samt arbetsmarknadens utveckling. Förvaltningens generellt höga resultat i medarbetarenkäten skulle kunna bidra till att personal väljer att stanna kvar i verksamheten

3.1.2 Analys av situationen inom HR-området

Övergripande lägesbedömning:

Förvaltningens resultat för medarbetarenkäten visar på 81 HME (hållbart medarbetarengagemang), vilket är högre än Göteborg Stads HME-resultat (79). Målvärdet för staden utifrån programmet för attraktiv arbetsgivare är 80, vilket innebär att förskoleförvaltningen når upp till målet. Värt att notera är att chefers HME (79) ligger i linje med staden men lägre än medarbetarnas resultat. Inflytandeindex är fortsatt på en låg nivå och är under genomsnittet för staden, särskilt för chefer. Förvaltningen fortsätter under 2023 att arbeta med Chefoskopet, som ska ge stöd i att få syn på och förbättra chefers organisatoriska förutsättningar.

Enligt förvaltningens hälsofrämjande arbetsmiljöstrategi 2022-2023 ska förskoleförvaltningen öka frisknärvaron för medarbetare och chefer i förskoleförvaltningen till 25 procent under 2022 och 30 procent under 2023. Under 2022 var frisknärvaron 20,9 procent. Tendensen är att frisknärvaron ökar under inledningen av 2023. Sedan 12 månader tillbaka är frisknärvaron 28,7 procent (se avsnitt 3.1.1).

Det finns en indikation på en ökad omställning av personal, vilket betyder att förvaltningen kan behöva omfördela personal inom verksamheten. I delar av staden är det en minskad efterfrågan på plats samt förändrade ekonomiska förutsättningar som påverkar att personal behöver sättas i omställning. Prognosen är att detta kommer aktualiseras under senare delen av kvartal två. Förvaltningen följer utvecklingen och kommer analysera konsekvenserna under året.

Utifrån målområdet "Andelen utbildad personal (förskollärare och barnskötare) ska öka" arbetar HR för att bidra till språkutvecklade arbetsplatser för medarbetare, främst genom utbildnings- och kompetensinsatser.

Förvaltningens bedömning är att grunduppdraget i stort kan genomföras utifrån ett personalperspektiv. Det finns utmaningar framförallt kopplat till chefers förutsättningar och kompetensförsörjning. Förvaltningen behöver fortsätta kartlägga behovet av kompetensutveckling och mer kontinuerligt och systematiskt koppla kompetensutvecklingsinsatser till förvaltningens planering och uppföljning. Förvaltningen, med HR som huvudansvarig, kommer ta fram en kompetensförsörjningsplan under 2023.

3.1.3 Systematiskt arbetsmiljöarbete

Har ni genomfört den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet? JA/NEJ

Uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet har gjorts (Ja)

Under 2021 infördes ett nytt sätt att genomföra årlig uppföljning efter Arbetsmiljöverkets inspektion av verksamheten. Förvaltningen har fått positiv återkoppling från Arbetsmiljöverket efter vidtagna åtgärder gällande den årliga uppföljningen. Exempelvis identifierar förvaltningen en ökad svarsfrekvens i den årliga uppföljningen av arbetsmiljön från 63 procent 2021 till 73 procent 2022.

Inga avvikelser har identifierats.

Har ni genomfört den årliga uppföljningen av aktiva åtgärder? JA/NEJ

Arbetet är påbörjat men den årliga uppföljningen är inte genomförd (Nej). Planeringsfasen sker under 2023 och genomförandefasen under 2024.

Hinder och risker har ej tagits fram. Förbättringsåtgärder och tidplan är ej framtaget.

3.2 Ekonomisk uppföljning

Resultatredovisning i sammandrag

Belopp i mkr	Period				Helår			
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall fg år	Prognos	Fg prognos	Budget	Bokslut fg år
Intäkter	159 250	142 876	16 374	157 317	526 875	526 875	526 875	630 806
Kostnader	-1 431 173	-1 383 824	-47 348	-1 302 480	-5 229 095	-5 229 095	-5 291 795	-5 200 654
Kommunbidrag	1 191 079	1 191 245	-166	1 120 287	4 702 220	4 702 220	4 764 920	4 508 687
Resultat	-80 844	-49 703	-31 140	-24 876	0	0	0	-61 161

3.2.1 Utfall till och med perioden

Nämnden redovisar för perioden en negativ avvikelse mot budget om 31,1 miljoner kronor (mkr). Föregående år redovisade nämnden en positiv avvikelse om 43,1 mkr.

Skillnaden mellan åren beror på:

- Statliga ersättning för sjuklönekostnader under 2022
- Löneökning samt ökade personalomkostnader
- Ökade kostnader för lokalhyror och fastigheter
- Investeringsrelaterade driftskostnader som inte har reglerats

Utfall perioden

Intäkterna avviker positivt mot budget med 16,4 mkr vilket främst beror på fler barn i kommunal verksamhet samt fler sålda platser än budgeterat.

Kostnaderna avviker negativt med 47,3 mkr.

- Personalkostnaderna avviker negativt med 20,6 mkr vilket beror på att planerade åtgärder för budget i balans inte ännu har genomförts.
- Övriga kostnader avviker negativt om 26,7 mkr och avvikelsen beror på högre lokalkostnader än budgeterat varav 17,4 mkr är investeringsrelaterade driftskostnader som påverkar resultatet negativt, vilka kommer att hemställas.

Platsprognosen för perioden följer utfallet och avviker endast med 0,41 procent vilket motsvarar 104 barn.

Enligt Göteborgs stads regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning skall åtgärder tas fram vid negativt resultat. Detta arbete har förvaltningen påbörjat.

3.2.2 Prognos

Förskolenämnden lämnar i enlighet med budget en nollprognos för helår 2023

Avvikelsen mellan periodens resultat och nämndens prognos förklaras av:

- Lönekostnader avviker i perioden negativt med 20,6 mkr. Det pågår anpassningsarbete för att nå budget i balans.
- Kostnaden för kommungemensamma tjänster är högre än budgeterat.
- Även ökade lokalkostnader bidrar till den negativa avvikelsen för perioden.
 - Investeringsrelaterade driftskostnader ingår i periodens resultat med 17,4 mkr, vilket kommer hemställas.
 - Risken som är tagen av förvaltningen angående ökade hyreskostnader samt höjda elkostnader syns i utfallet men i helårsprognosen räknar förvaltningen med att hantera riskerna inom befintlig ram.

I helårsprognos mars har 32 enheter en obalans överstigande -300 tkr. Den beslutade tilläggsbudgeten om 60 mkr är inte inkluderad i enheternas prognoser. I det kommande arbete med åtgärdsplaner kommer tilläggsbudgeten dock att beaktas. Förvaltningen återkommer i nästkommande rapport om effekten av den reviderade budgeten.

3.3 Uppföljning av budgetavvikelser

I enighet med stadens "Regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning" redogör nämnden för planerade effektiviseringsåtgärder för att nå en budget i balans.

I nämndens verksamhetsplan för 2023 framgår effekterna av budgeten, bland annat beskrivs att kärnverksamheterna påverkas genom att grundbemanningen samt vikarieanskaffningen kommer behöva minska. Barnantalet kommer öka inom enheterna med större barngrupper som följd för att klara de ekonomiska utmaningar som förskolenämnden står inför. Utbildningsområdena kommer fortsatt arbeta för att minska sjuktagen vilket även kommer påverka kostnaderna för verksamheterna.

Åtgärderna som redovisas ovan är innan effekten av den reviderade budgeten är analyserad och beaktad. Förvaltningen återkommer i nästkommande rapport om effekten av den reviderade budgeten.

3.4 Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag

3.4.1 Åtgärder kopplade till energiförsörjningen

- 3.4.1.1 Samtliga nämnder och bolag får i uppdrag att förbereda och genomföra energieffektiviserande och energibesparande åtgärder i syfte att minska energiförbrukningen och effektbehovet inför vintern 2022/23.

Hur har nämnden/styrelsen informerats om uppdraget och dess genomförande?

Nämnden har informerats om uppdraget samt hur förvaltningen omhändertagit uppdraget genom förvaltningens månatliga uppföljning av politiska uppdrag till nämnden.

Konkreta förslag på omhändertagande har varit uppe för samverkan på FSG den

13:e december 2022 innan beslut av förvaltningsdirektör.

Hur säkerställer ni att arbetet med planerade och redan genomförda åtgärder fortgår i verksamheten efter projektets avslut?

Arbetet med energibesparing och beteendeförändringar kommer att inkluderas i förvaltningens övriga systematiska miljöarbete. Det säkerställs genom att det kommer att inkluderas i förvaltningens kommande miljöplan. Information och stödmaterial på intranätet kommer att flyttas över till kommande sidor på Navet. Energibesparing kommer fortsatt också finnas med i dialogen mellan förskoleförvaltningen och stadsfastighetsförvaltningen.

Vid ett scenario där steg 3 åtgärder enligt åtgärdstrappan i vägledningen (framtagen i projektet) kan behöva vidtas, hur ser beslutsgången ut för att kunna agera?

Inom förskoleförvaltningen kommer varje förslag till åtgärd inom energibesparingsuppdraget att behandlas av en arbetsgrupp som samordnas av utvecklingsledare miljö (kontaktperson i projektet Samordning elbesparing). Arbetsgruppen presenterar underlag till en beslutsgrupp där förskoledirektör, ekonomichef och utbildningschef ingår. Beslut samverkas fackligt och kommuniceras till de som berörs inom förvaltningen. Denna process avses att följas även när steg 3 åtgärder kan behöva vidtas, men med kortare ledtid. Om krisläge är identifierat så kommer krisledningens process att istället ta över.

4 Styrinformation till nämnden

Under detta avsnitt utformar förvaltningen uppföljningen utifrån nämndens behov av styrinformation för den egna verksamheten. För delårsrapport mars redogörs för omhändertagande av tilldelade uppdrag i Kommunfullmäktiges budget samt status på pågående löpande uppdrag från KF och nämnd.

4.1 Uppföljning och redovisning av uppdrag

4.2 Uppföljning av KF/KS-uppdrag

Uppdrag från KF/KS	Uppdragets status och kommentar
 Förskolenämnden får i uppdrag att tillsammans med nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning arbeta med kompetenshöjande insatser för befintlig personal med annat modersmål än svenska samt inkludera validering av svenska språket vid nyrekrytering. <i>Uppdragsår 2022 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag inom budgetbeslut</i>	 Avslutad Handlingsplan är upprättad för uppdraget och samarbete med nämnden för Arbetsmarknad- och vuxenutbildning är påbörjat i syfte att ta fram kompetenshöjande utbildningsinsatser för befintlig personal. Arbetet fortgår och ingår i löpande arbete. Språkbedömning, yrkesspråksbedömningen enligt Gers, görs på timrekryteringar, vilket påbörjades hösten 2022. Arbetet fortgår till hösten 2023. Därefter kommer utvärdering göras, huruvida detta ska bli permanent. Uppdraget redovisat via årsrapport och till nämnden.
 Grundskolenämnden, förskolenämnden, utbildningsnämnden och lokalnämnden får i uppdrag att tillsammans öka graden av samnyttjande av stadens lokaler. <i>Uppdragsår 2021 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag utanför budgetbeslut</i>	 Avslutad Under 2023 arbetar förvaltningen med frågan kopplat till följande budgetmål: <i>Göteborgs Stad ska styras transparent och resurseffektivt.</i> En aktivitet som planerats för att omhänderta ovanstående mål är att utöka samverkan med andra förvaltningar. Förvaltningen har även hanterat uppdraget från kommunfullmäktige inom ramen för stadsledningskontorets uppdrag med genomförande och implementering av Göteborgs Stads program för lokalförsörjning 2020–2026.
 Förskolenämnden, grundskolenämnden, utbildningsnämnden, äldre samt vård- och omsorgsnämnden, nämnden för funktionsstöd samt socialnämnd Sydväst, får i uppdrag att ta fram verksamhetsspecifika anvisningar som konkretiserar tillämpning av Göteborgs Stads policy för måltider. <i>Uppdragsår 2021</i>	 Pågående Förvaltningen har tagit fram en lokal anvisning för omhändertagandet av Göteborgs Stads policy för måltider som var uppe för samverkan i FSG 16:e november 2022. Efter synpunkter i samband med samverkan har förvaltningen valt att ta tillbaka ärendet för fortsatt beredning. Verksamhetschef intern service har haft en dialog med biträdande utbildningschefer den 16:e mars.

Uppdrag från KF/KS	Uppdragets status och kommentar
Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag utanför budgetbeslut	Anvisningen kommer justeras utifrån dialogen och förvaltningen beräknar att gå upp med ett tjänsteutlåtande till nämnden den 31:e maj.
 Göteborgs Stads Parkering AB och andra berörda nämnder får i uppdrag att avskaffa p-avgifter på personalparkeringar i ytterområden där det finns andra parkeringsplatser (ofta på/längs gata) i området eller motsvarande lägen som är avgiftsfria, vilket undviker risk för förmånsbeskattning. Uppdragsår 2022 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag utanför budgetbeslut	 Avslutad Kommunfullmäktige beslutade 26 januari 2023 att avbryta uppdraget.
 Göteborgs Stads samtliga nämnder och styrelser får i uppdrag att tillse att alla anställda informeras om grundlagens meddelarfrihet, meddelarskydd och i förekommande fall lagstadgade skyldigheter att rapportera om missförhållanden. Uppdragsår 2022 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag utanför budgetbeslut	 Pågående Uppdraget bereds inom förvaltningen.
 Göteborgs Stads samtliga nämnder och styrelser får i uppdrag att informera om att i Göteborgs Stad förväntar vi oss ett öppet och transparent informationsflöde om verksamheten och där alla anställda välkomnas att vid identifierade brister kontakta politiker. Uppdragsår 2022 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag utanför budgetbeslut	 Pågående Uppdraget bereds inom förvaltningen.
 Samtliga nämnder och bolag får i uppdrag att förbereda och genomföra energieffektiviserande och energibesparande åtgärder i syfte att minska energiförbrukningen och effektbehovet inför vintern 2022/23. Uppdragsår 2022	 Avslutad Uppdraget bedöms avslutat. Förvaltningens arbete med energibesparing och beteendeförändringar kommer att inkluderas i förvaltningens systematiska miljöarbete framöver.
 Förskolenämnden får i uppdrag att öppna ytterligare en förskola med barnomsorg på obekvämt arbetstid. Uppdragsår 2023 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag inom budgetbeslut	 Pågående Förvaltningen kommer att utreda möjligheten att öppna ytterligare en förskola med barnomsorg på obekvämt arbetstid.

Uppdrag från KF/KS	Uppdragets status och kommentar
 Förskolenämnden får i uppdrag att genomföra särskilda satsningar för att förstärka språkutvecklingen och utjämna skillnaderna i språkutveckling på de förskolor som har störst behov. Uppdragsår 2023 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag inom budgetbeslut	 Pågående Språkutbildning med Arbvux har startats upp under februari i syfte att höja nivån i svenska språket. Särskilt fokus har varit att få deltagare från Nordost/Hisingen. Utmaning har varit att få deltar samt tillsättning av vikarier. I syfte att påbörja arbetet med språkutvecklande arbetsplatser har en utvecklingsledare med inriktning SVA och vuxnas lärande anställts och arbetet med lärande på arbetsplatsen har påbörjats i Nordost/Hisingen.
 Förskolenämnden får i uppdrag att tillgodose rätten till förskoleplats för alla barn som bor eller vistas under längre tid i Göteborg. Uppdragsår 2023 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag inom budgetbeslut	 Pågående Som en del i förvaltningens arbete med att säkerställa att de nya kraven i skollagen (Förskola för fler barn) följs, kommer alla barn 3-5 år (folkbokförda i Göteborg och som har bott i Sverige i högst fem år) få ett erbjudande om plats på en förskola. Totalt handlar det om ca 160 barn, relativt jämnt fördelade mellan de fyra utbildningsområdena.
 Förskolenämnden får i uppdrag att utöka öppettiderna på öppna förskolan i socioekonomiskt utsatta områden. Uppdragsår 2023 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag inom budgetbeslut	 Pågående En plan för genomförande av utökade öppettider på öppna förskolan i socioekonomiskt utsatta områden är framtagen. Arbeta enligt plan kommer ske under 2023.
 Förskolenämnden får i uppdrag att i samverkan med nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning erbjuda fler förskoleassistenter möjligheten att vidareutbilda sig på betald arbetstid. Uppdragsår 2023 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag inom budgetbeslut	 Pågående Valideringsutbildning till barnskötare har startats upp under perioden. Detta innebär att fler förskoleassistenter får möjligheten att på arbetstid vidareutbilda sig till barnskötare.
 Förskolenämnden får i uppdrag utreda vilka särskilda anställningsvillkor som kan erbjudas för att förbättra förutsättningarna för att locka utbildad personal till förskolor med sociala utmaningar. Uppdragsår 2023 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag inom budgetbeslut	 Pågående Motivationspaketet blev klart under 2022 och är överlämnat till verksamheten för införande. Uppdraget ska utredas under året för att undersöka vilka anställningsvillkor som är möjliga att erbjuda.
 Förskolenämnden får i uppdrag att i samverkan med Göteborgs universitet erbjuda fler barnskötare möjligheten att vidareutbilda sig på betald arbetstid till förskollärare.	 Pågående En utredning har påbörjats om konsekvenser av att erbjuda barnskötare att på betald arbetstid studera till förskollärare. Inledande kontakter har

Uppdrag från KF/KS	Uppdragets status och kommentar
Uppdragsår 2023 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag inom budgetbeslut	tagits med Göteborgs universitet. Kvarstår ett arbete med Göteborgs universitet i syfte att hitta former för hur en utbildning kan anpassas efter behov och förutsättningar samt kostnader.
 Alla nämnder och styrelser får i uppdrag att stärka de organisatoriska förutsättningarna för första linjens chefer och genomföra utbildningar om tillitsbaserat ledarskap. Uppdragsår 2023 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag inom budgetbeslut	 Ej påbörjad Uppdraget är ej påbörjat. Planeras att startas upp kvartal 3 2023.
 Alla nämnder och styrelser får i uppdrag att arbeta för att andelen arbetade timmar som utförs av timanställda inte överstiger fem procent. Uppdragsår 2023 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag inom budgetbeslut	 Pågående Uppdraget har fördelats ut till samtliga chefer i organisationen och samverkan pågår mellan HR-avdelningen och övrig verksamhet för att säkerställa efterlevnad av uppdraget.
 Alla nämnder och styrelser får i uppdrag att aktivt arbeta med hållbarhetsperspektiven i budget- och uppföljningsprocesser. Detta gäller även jämställdhetsperspektivet och framför allt i investeringsbudgetar. Uppdragsår 2023 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag inom budgetbeslut	 Pågående Förvaltningen kommer tillsammans med andra nämnder inom välfärd och utbildning att arbeta med uppdraget för att definiera på vilket sätt hållbarhetsperspektiven kan lyftas in tydligare i budget- och uppföljningsprocesser. I uppdraget kommer hänsyn tas till skrivningen i riktlinje för styrning uppföljning och kontroll §12 Nämnd ska tillämpa en jämlikhets- och jämställdhetsintegrerad planerings-, budget- och uppföljningsprocess för att värna lika rättigheter och möjligheter ur ett invånarperspektiv.
 Göteborgs Stads nämnder och styrelser får i uppdrag att analysera klimateffekternas påverkan och konsekvenser för sin verksamhet, samt identifiera och nominera åtgärdsbehov till stadens kommande klimatanpassningsplan. Uppdraget ska återsäkras till kommunstyrelsen senast kvartal 3 2023. Uppdragsår 2023 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag utanför budgetbeslut	 Pågående Förvaltningen har deltagit på SLK:s nätverksträffar där de informerat om uppdraget och har påbörjat analysen. Planen är att det ska gå upp som ett ärende till nämnden i samband med sammanträdet i augusti eller september.
 Grundskolenämnden och förskolenämnden får i uppdrag att inrätta ett förstärkt arbetssätt i syfte att utveckla arbetet för att motverka felinskrivningar av barn och elever. Uppdragsår	 Pågående Avdelningen har påbörjat en översyn av vad uppdraget innebär för förskoleförvaltningen och har även initierat en samverkan med grundskoleförvaltningen i frågan.

Uppdrag från KF/KS	Uppdragets status och kommentar
2023 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag utanför budgetbeslut	Aktiviteter kopplade till uppdraget kommer att identifieras och tas fram under april 2023. Uppdraget förväntas vara klart under hösten 2023.
 Samtliga nämnder och bolag får i uppdrag att, utifrån rapporten, ta fram konkreta åtgärder i syfte att minska administrationen. Uppdraget ska återredovisas i respektive nämnd/bolag. Uppdragsår 2023 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag utanför budgetbeslut	 Ej påbörjad Tertial 1 2023 2023-04-11 Uppdraget kommer att påbörjas under april 2023 i samverkan med enheten Ekonomi, fastighet och säkerhet.

4.3 Uppföljning av nämndens uppdrag

Uppdrag/deluppdrag	Status
Dnr N608-0439/21 Inhyrning av nya kontorslokaler i centrum.	 Uppdraget är avslutat då inhyrning är genomförd.
Dnr N608- 3657/22 Göteborgsförslag - Rätten till 30 h förskola när förälder är hemma med småsyskon. Yrkande från S,V, MP, D, M, L med särskilt yttrande från KD.	 Dialog med fackliga parter kommer att genomföras 25 april 2023. Tjänsteutlåtande med förvaltningens utredning kommer att presenteras i förskolenämnden i juni 2023.
Dnr N608-0022/23 Förskoledirektören får i uppdrag att följa upp genomförandet av åtgärdsplanerna.	 Åtgärdsplanerna följ upp i enlighet med tidplanen för ekonomiprocesserna och rapporteras till nämnden i samband med de ekonomiska lägesrapporterna.
Dnr N608-0558/19 Förskolenämnden ger förvaltningsdirektören i uppdrag att fortsätta dialogen med Demokrati och medborgarservice och återkomma med förslag på hur delaktighet och dialog med allmänheten kan genomföras, till exempel i form av medborgardialoger.	 Kontakt har tagits med Demokrati- och medborgarservice.